

# **INTRODUCCIÓN Y CONCLUSIONES GENERALES**



## IV. SINDICATURA DE COMPTES

Informe de fiscalització dels comptes generals de la Generalitat Valenciana de 1992.

PRESIDÈNCIA DE LES CORTS VALENCIANES

D'acord amb el que estableix l'article 88.1 del RCV, s'ordena publicar en el *Bulletí Oficial de les Corts Valencianes* l'Informe de fiscalització dels comptes generals de la Generalitat Valenciana de 1992.

Palau de les Corts Valencianes,  
València, 30 de desembre de 1993

El president,  
ANTONI GARCÍA I MIRALLES

### INFORME DE FISCALITZACIÓ DEL COMPTE GENERAL DE LA GENERALITAT VALENCIANA EXERCICI 1992.

#### VOLUM I

#### INTRODUCCIÓ I CONCLUSIONS GENERALS

#### 1. CONTINGUT DE L'INFORME

Aquest informe es refereix al Compte General de la Generalitat Valenciana corresponent a l'exercici pressupostari de 1992 i la seua finalitat és la de complir el manament legal contingut en la llei 6/1985 de la Generalitat Valenciana, d'11 de maig, de "Sindicatura de Comptes", el qual estableix, en l'article 8, l'examen i censura, per part d'aquesta Institució, del Compte General de la Generalitat Valenciana, i l'elevació del corresponent informe a les Corts Valencianes.

L'informe consta de quatre parts:

La *primera part*, que correspon al volum I, conté la introducció i les conclusions generals que ha obtingut aquesta institució com a conseqüència de la revisió realitzada; així com l'informe de fiscalització corresponent al Compte de l'Administració de la Generalitat i els comptes de les tres diputacions provincials.

La *segona part*, que està inclosa en el volum II, conté els informes de fiscalització referits a les entitats autònomes que citem tot seguit:

- Servei Valencià de Salut
- Institut Valencià d'Estadística
- Institut Valencià de Serveis Socials
- Gerència de Ports de la Generalitat Valenciana
- Institut Valencià d'Administració Pública
- Institut Valencià de la Joventut
- Institut Valencià de la Dona
- Institut Valencià d'Investigacions Agràries
- Consell Superior de Cooperativisme

La *tercera part*, que s'inclou en el volum III, conté els informes de fiscalització referits a les empreses públiques i d'altres ens que s'indiquen a continuació:

- Institut de la Petita i Mitjana Indústria de la Generalitat Valenciana
- Institut Valencià d'Arts Escèniques, Cinematografia i Música
- Institut Valencià d'Art Modern

## IV. SINDICATURA DE COMPTES

Informe de fiscalización de las cuentas generales de la Generalitat Valenciana de 1992.

PRESIDENCIA DE LAS CORTES VALENCIANAS

De acuerdo con lo establecido en el artículo 88.1 del RCV, se ordena publicar en el *Boletín Oficial de las Cortes Valencianas* el Informe de fiscalización de las cuentas generales de la Generalitat Valenciana de 1992.

Palau de les Corts Valencianes,  
Valencia, 30 de diciembre de 1993

El presidente,  
ANTONIO GARCÍA MIRALLES

### INFORME DE FISCALIZACIÓN DE LA CUENTA GENERAL DE LA GENERALITAT VALENCIANA EJERCICIO 1992.

#### VOLUMEN I

#### INTRODUCCION Y CONCLUSIONES GENERALES

#### 1. CONTENIDO DEL INFORME

El presente informe se refiere a la Cuenta General de la Generalitat Valenciana correspondiente al ejercicio presupuestario de 1992 y su finalidad es la de cumplimentar el mandato legal contenido en la Ley 6/1985 de la Generalitat Valenciana, de 11 de mayo, de *Sindicatura de Cuentas*, que contempla en su artículo 8 el examen y censura por parte de esta Institución de la Cuenta General de la Generalitat Valenciana, y la elevación del correspondiente informe a las Cortes Valencianas.

El informe consta de cuatro partes:

La *primera parte*, que se corresponde con el Volumen I, contiene la introducción y las conclusiones generales que ha obtenido esta Institución como consecuencia de la revisión realizada, así como el informe de fiscalización correspondiente a la Cuenta de la Administración de la Generalitat y las Cuentas de las tres Diputaciones Provinciales.

La *segunda parte*, que está incluida en el Volumen II, contiene los informes de fiscalización referidos a las Entidades Autónomas que se citan a continuación:

- Servicio Valenciano de Salud
- Instituto Valenciano de Estadística
- Instituto Valenciano de Servicios Sociales
- Gerencia de Puertos de la Generalitat Valenciana
- Instituto Valenciano de Administración Pública
- Instituto Valenciano de la Juventud
- Institut Valencià de la Dona
- Instituto Valenciano de Investigaciones Agrarias
- Consejo Superior de Cooperativismo

La *tercera parte*, que se incluye en el Volumen III, contiene los informes de fiscalización referidos a las Empresas Públicas y otros Entes, que se indican a continuación:

- Instituto de la Pequeña y Mediana Industria de la Generalitat Valenciana
- Instituto Valenciano de Artes Escénicas, Cinematografía y Música
- Instituto Valenciano de Arte Moderno

- Institut Valencià de l'Habitatge, S.A.
- Seguretat i Promoció Industrial Valenciana, S.A.
- Grup Radiotelevisió Valenciana
- Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana
- Institut Valencià de Finances
- Societat de Sanejament d'Aigües Residuals
- Institut Turístic Valencià
- València, Parc Tecnològic, S.A.
- Promocions de la Comunitat Valenciana, S.A.
- Valenciana d'Aprofitament Energètic de Residus, S.A.
- Institut per a la Promoció d'Energies Alternatives i Estalvi Energètic
- Institut Valencià d'Investigacions Econòmiques, S.A.
- Promocions Públiques Esportives, S.A.
- València, Ciència i Comunicacions, S.A.
- Gestió del Sòl d'Alacant, S.A.
- Institut Valencià de Foment de la Qualitat Agroalimentària

La quarta part, que correspon al volum IV, conté l'informe de fiscalització de les universitats de la Comunitat Valenciana.

Un annex al volum I conté un resum de la informació preparada per la Intervenció General en relació al compte de l'Administració, i en un annex al volum III s'inclouen els comptes anuals de les empreses públiques de caràcter mercantil.

## 2. COMPOSICIÓ DEL COMPTE GENERAL

El Compte General de la Generalitat inclou, conformement al que s'estipula en l'article 73 del "Text refós de la llei d'hisenda pública de la Generalitat Valenciana" ("TRLHP") totes les operacions pressupostàries, patrimonials i de tresoreria realitzades durant l'exercici per la Generalitat, les entitats autònomes i les empreses públiques. Els documents que ha de contenir són els següents:

- a) El Compte de l'Administració de la Generalitat Valenciana;
- b) Els comptes retuts per les entitats autònomes de caràcter administratiu;
- c) Els comptes retuts per les entitats autònomes de caràcter mercantil, industrial, financer i anàleg;
- d) Els comptes retuts per les empreses públiques i d'altres ens.

D'acord amb el que s'estipula en l'article 73 del "TRLHP", al Compte General s'uniran també els comptes generals de les tres diputacions provincials; així com qualsevol altre estat comptable que es determine en els reglaments, i aquells en què figure el moviment i la situació dels avals concedits per la Generalitat.

## 3. OBJECTIU DE LA FISCALITZACIÓ

L'objectiu de la fiscalització ve fixat en els articles 8, 11, 14 i concordants de la "Llei de Sindicatura de Comptes". En aquest sentit, l'objectiu bàsic que es pretèn amb la fiscalització duta a terme és el d'obtenir evidència suficient per a pronunciar-se sobre els punts següents, continguts en l'article 8 de la llei citada.

- a) Adequació de la informació financera presentada als principis comptables que hi són d'aplicació.

- Instituto Valenciano de Vivienda, S.A.
- Seguridad y Promoción Industrial Valenciana, S.A.
- Grupo Radiotelevisión Valenciana
- Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana
- Instituto Valenciano de Finanzas
- Sociedad de Saneamiento de Aguas Residuales
- Instituto Turístico Valenciano, S.A.
- València, Parc Tecnològic, S.A.
- Promociones de la Comunidad Valenciana, S.A.
- Valenciana de Aprovechamiento Energético de Residuos, S.A.
- Instituto para la Promoción de Energías Alternativas y Ahorro Energético
- Instituto Valenciano de Investigaciones Económicas, S.A.
- Promociones Públicas Deportivas, S.A.
- Valencia Ciencia y Comunicaciones, S.A.
- Gestión del Suelo de Alicante, S.A.
- Instituto Valenciano de Fomento de la Calidad Agroalimentaria

La cuarta parte, que se corresponde con el Volumen IV, contiene el informe de fiscalización de las Universidades de la Comunidad Autónoma.

Un anexo al Volumen I contiene un resumen de la información preparada por la Intervención General en relación con la Cuenta de la Administración y en un anexo al Volumen III se incluyen las Cuentas anuales de las empresas públicas de carácter mercantil.

## 2. COMPOSICION DE LA CUENTA GENERAL

La Cuenta General de la Generalitat incluye, de acuerdo con lo que estipula el artículo 73 del Texto Refundido de la Ley de Hacienda Pública de la Generalitat Valenciana (TRLHP) todas las operaciones presupuestarias, patrimoniales y de tesorería realizadas durante el ejercicio por la Generalitat, las entidades autónomas y las empresas públicas. Los documentos que debe contener son los siguientes:

- a) La Cuenta de la Administración de la Generalitat Valenciana
- b) Las cuentas rendidas por las entidades autónomas de carácter administrativo
- c) Las cuentas rendidas por las entidades autónomas de carácter mercantil, industrial, financiero y análogo.
- d) Las Cuentas rendidas por las empresas públicas y otros entes

De acuerdo con lo estipulado en el artículo 73 del TRLHP a la Cuenta General se unirán también las Cuentas Generales de las tres Diputaciones Provinciales así como cualquier otro estado contable que se determine en los reglamentos, y aquéllos en los que figure el movimiento y la situación de los avales concedidos por la Generalitat.

## 3. OBJETIVO DE LA FISCALIZACION

El objetivo de la fiscalización viene fijado en los artículos 8, 11, 14 y concordantes de la Ley de Sindicatura de Cuentas. En este sentido, el objetivo básico que se pretende con la fiscalización llevada a cabo es el de obtener evidencia suficiente para pronunciarse sobre los siguientes puntos, contenidos en el artículo 8 de la Ley de Sindicatura de Cuentas:

- a) Adecuación de la información financiera presentada a los principios contables que le son de aplicación.

- b) Acompliment de la legalitat vigent en la gestió dels fons públics.
- c) Gestió dels recursos humans, materials i dels fons pressupostaris de forma econòmica i eficient.
- d) Grau d'eficàcia en l'assoliment dels objectius previstos

També s'ha pretès, amb el treball realitzat, posar de manifest aquelles situacions en les quals és oportú proposar mesures per a la millora de la gestió del sector públic valencià.

#### 4. TREBALL REALITZAT I METODOLOGIA APLICADA

La Sindicatura de Comptes ha portat a efecte el treball mitjançant l'aplicació de les tècniques i els procediments habituals d'auditoria i ha consistit, per tant, en la realització de proves sobre mostres, revisió dels procediments administratius i de control intern i examen dels documents, registres i antecedents que s'han considerat necessaris en cada circumstància, d'acord amb els objectius i programes establerts prèviament per mitjà d'una planificació detallada.

Quant al Compte de l'Administració, les àrees de la liquidació de l'estat de despeses en què el treball efectuat per la Sindicatura de Comptes ha sigut més ampli, són les de despeses de personal, subvencions corrents i de capital i inversions (contractació). Aquesta circumstància és deguda a la importància d'aquestes àrees, tant qualitativament com quantitativament, en la composició del pressupost de despeses de la Generalitat per a l'any 1992.

Les contractacions efectuades a càrrec del capítol II de despeses, "Compra de béns corrents i despeses de funcionament", han sigut també objecte d'especial atenció per part d'aquesta institució; així com les àrees de tesoreria i Deute Públic, per la seua especial significació quant al moviment de fons i política d'endeutament, respectivament.

Durant el present exercici de 1992, hem avaluat determinats aspectes relatius al pressupost de despeses, prenent com a referència criteris d'eficiència, eficàcia i economia en la gestió. Aquests aspectes avaluats fan referència a la quantificació d'objectius dels diversos programes de despesa que corresponen al pressupost per a 1992 i a l'anàlisi d'un programa significatiu de despeses.

El treball efectuat en l'àrea d'ingressos ha abastat diversos aspectes. D'una banda, hem analitzat l'evolució dels ingressos respecte a l'any anterior a més d'analitzar els drets reconeguts pendents de cobrament a 1 de gener i 31 de desembre de 1992. Aquest treball ha sigut completat amb una revisió dels comptes de rendes públiques i del compte de gestió de tributs cedits. Adicionalment, aquesta institució ha avaluat, des del punt de vista de l'auditoria operativa, els aspectes d'eficàcia, eficiència i economia relatius a la gestió de determinats impostos.

D'acord amb la línia iniciada durant l'exercici de 1991, aquesta Sindicatura de Comptes ha fet també l'anàlisi dels fitxers informàtics que contenen les transaccions comptables produïdes en l'àmbit del Compte de l'Administració. Aquesta anàlisi s'ha portat a efecte sobre fitxers que contenen les dades referides a unes determinades partides pressupostàries, mitjançant l'aplicació d'un programa informàtic especialitzat.

- b) Cumplimiento de la legalidad vigente en la gestión de los fondos públicos
- c) Gestión de los recursos humanos, materiales y de los fondos presupuestarios de forma económica y eficiente.
- d) Grado de eficacia en el logro de los objetivos previstos

También se ha pretendido con el trabajo llevado a cabo, poner de manifiesto aquellas situaciones en las que es oportuno proponer medidas para la mejora de la gestión del sector público valenciano.

#### 4. TRABAJO REALIZADO Y METODOLOGIA APLICADA

La Sindicatura de Cuentas ha llevado a cabo el trabajo mediante la aplicación de las técnicas y procedimientos habituales de auditoria y ha consistido, por tanto, en la realización de pruebas muestrales, revisión de los procedimientos administrativos y de control interno y examen de los documentos, registros y antecedentes que se han considerado necesarios en cada circunstancia, de acuerdo con los objetivos y programas establecidos previamente mediante una planificación detallada.

En lo que respecta a la Cuenta de la Administración, las áreas de la liquidación del estado de gastos en las que el trabajo realizado por la Sindicatura de Cuentas ha sido más amplio, son las de gastos de personal, subvenciones corrientes y de capital, e inversiones (contratación). Esta circunstancia ha sido debida a la importancia de estas áreas, tanto cualitativa como cuantitativamente en la composición del presupuesto de gastos de la Generalitat para el año 1992.

Las contrataciones efectuadas con cargo al capítulo II de gastos, "Compra de bienes corrientes y gastos de funcionamiento", han sido también objeto de especial atención por parte de esta Institución, así como las áreas de Tesorería y Deuda Pública por su especial significatividad en cuanto al movimiento de fondos y política de endeudamiento, respectivamente.

Durante el presente ejercicio 1992 se ha procedido a evaluar determinados aspectos relativos al presupuesto de gastos tomando como referencia criterios de eficiencia, eficacia y economía en la gestión. Estos aspectos evaluados hacen referencia a la cuantificación de objetivos de los diversos programas de gasto que corresponden al presupuesto para 1992 y al análisis de un programa significativo de gastos.

El trabajo efectuado en el área de ingresos, ha abarcado diversos aspectos. Por una parte, se ha analizado la evolución de los ingresos respecto al año anterior así como el análisis de los derechos reconocidos pendientes de cobro al 1 de enero y 31 de diciembre de 1992. Este trabajo ha sido completado con una revisión de las Cuentas de Rentas Públicas y de la Cuenta de Gestión de Tributos Cedidos. Adicionalmente, esta Institución ha evaluado, desde el punto de vista de la auditoria operativa, los aspectos de eficacia, eficiencia y economía relativos a la gestión de determinados impuestos.

De acuerdo con la línea iniciada durante el ejercicio 1991, esta Sindicatura de Cuentas ha realizado también el análisis de los ficheros informáticos que contienen las transacciones contables producidas en el ámbito de la Cuenta de la Administración. Este análisis ha sido llevado a cabo sobre ficheros que contenían los datos referidos a unas determinadas partidas presupuestarias y mediante la aplicación de un programa informático especializado.

El treball relatiu al Compte de l'Administració s'ha desenvolupat per mitjà de la Intervenció General de la Generalitat i de les secretaries generals de les conselleries; el treball de camp s'ha portat a efecte, bàsicament, en les dependències de les conselleries i ha inclòs també visites a diversos serveis territorials de l'Administració de la Generalitat a les províncies d'Alacant, Castelló i València. La fiscalització, l'ha duta a terme un equip tècnic d'aquesta Sindicatura, compost per un auditor -director de l'equip-, quatre tècnics d'auditoria i tres ajudants, tots sota la supervisió d'un síndic de comptes.

Quant al treball efectuat en les entitats autònomes, empreses públiques i d'altres ens, cal assenyalar que s'ha portat a efecte principalment en les seus de les distintes institucions, per part de dos equips tècnics d'aquesta Sindicatura, dirigits per dos auditors i formats per set tècnics d'auditoria i cinc ajudants, tots sota la supervisió d'un síndic de comptes.

## 5. PRINCIPIS GENERALMENT APPLICABLES A LA GESTIÓ I CONTROL DELS RECURSOS PÚBLICS

L'objectiu d'aquest informe està dirigit fonamentalment a posar en relleu el nivell de compliment o aplicació d'una sèrie de principis, l'enumeració dels quals, juntament amb una breu descripció dels seus continguts, indiquem a continuació, distingint entre els que són aplicables al Compte de l'Administració i les entitats autònomes, i aquells que s'apliquen a les empreses i d'altres ens.

### 5.1 Compte de l'Administració i comptes de les entitats autònomes

#### a) Principi de legalitat

Dins del marc de les normes generals (Constitució Espanyola, de 27 de desembre de 1978; Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana; llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de "Finançament de les comunitats autònomes" -"LOFCA"-), la gestió dels recursos de la Generalitat Valenciana en l'any 1992 està subjecta al que es disposa en el "Text refós de la llei d'hisenda pública de la Generalitat Valenciana", aprovat pel decret legislatiu de 26 de juny de 1991, del Consell de la Generalitat, i en la "Llei de pressuposts de la Generalitat de 1992"; a més dels diversos decrets, ordres, circulars i normes de procediment específiques que hi resulten aplicables.

D'acord amb l'article 149.3 de la Constitució Espanyola i de l'article 27 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, el dret estatal es considera supletori en els aspectes no específicament considerats en les normes de la Comunitat Valenciana.

#### b) Principis comptables públics

Una de les qualitats que cal exigir a la informació comptable, és que reflectesca la situació econòmico-financera d'una entitat de la forma més raonada i aproximada possible; és a dir, que en reflectesca la "imatge fidel". La imatge fidel constitueix un objectiu que ha d'assolir tota informació comptable i, per tant, els estats que contenen la informació. A continuació detallem els principis comptables l'aplicació dels quals haurà de portar que els comptes

El trabajo relativo a la Cuenta de la Administración se ha desarrollado a través de la Intervención General de la Generalitat y las Secretarías Generales de las conselleries; el trabajo de campo se ha llevado a cabo, básicamente, en las dependencias de las conselleries y ha incluido también visitas a diversos Servicios Territoriales de la Administración de la Generalitat en las provincias de Alicante, Castellón y Valencia. La fiscalización ha sido llevada a cabo por un equipo técnico de esta Sindicatura compuesto por un Auditor, director del equipo, cuatro técnicos de auditoría y tres ayudantes, todos bajo la supervisión de un Síndico de Cuentas.

Por lo que respecta al trabajo efectuado en las Entidades Autónomas, Empresas Públicas y Otros Entes, hay que señalar que se ha llevado a cabo principalmente en las sedes de las distintas instituciones, por dos equipos técnicos de esta Sindicatura, dirigidos por dos auditores y formados por siete técnicos de auditoría y cinco ayudantes, todos bajo la supervisión de un Síndico de Cuentas.

## 5. PRINCIPIOS GENERALMENTE APPLICABLES A LA GESTION Y CONTROL DE LOS RECURSOS PUBLICOS

El objetivo del presente informe está fundamentalmente dirigido a poner de relieve el nivel de cumplimiento o aplicación de una serie de principios cuya enumeración junto con una breve descripción de sus contenidos se indica a continuación, distinguiendo entre los que son aplicables a la Cuenta de la Administración y Entidades Autónomas y los que se aplican a las Empresas y otros Entes.

### 5.1 Cuenta de la Administración y cuentas de las Entidades Autónomas

#### a) Principio de legalidad

Dentro del marco de las normas generales (Constitución Española, de 27 de diciembre de 1978, Estatuto de Autonomía de la Comunidad Valenciana, Ley Orgánica 8/80 de 22 de septiembre de Financiación de las Comunidades Autónomas (LOFCA)), la gestión de los recursos de la Generalitat Valenciana en el año 1992 está sujeta a lo dispuesto en el Texto Refundido de la Ley de Hacienda de la Generalitat Valenciana, aprobado por el Decreto Legislativo de 26 de junio de 1991, del Consell de la Generalitat, y la Ley de Presupuestos de la Generalitat de 1992, además de los diversos decretos, órdenes, circulares y normas de procedimiento específicas que les resultan aplicables.

De acuerdo con el artículo 149.3 de la Constitución Española y el artículo 27 del Estatuto de la Comunidad Valenciana, el Derecho Estatal se considera supletorio en aspectos no específicamente contemplados en normas de la Comunidad Valenciana.

#### b) Principios contables públicos

Una de las cualidades que debe exigirse a la información contable es que refleje la situación económico-financiera de una entidad de la forma más razonada y aproximada posible, es decir que refleje la "imagen fiel". La imagen fiel constituye un objetivo que debe alcanzar toda información contable y, por tanto, los estados que contienen la información. A continuación se detallan los principios contables cuya aplicación deberá conducir a que las cuentas

anuals formulats amb claredat expressen la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, de l'execució del pressupost i dels resultats de l'entitat.

#### *Principi d'entitat comptable*

Constitueix una entitat comptable tot aquell ens amb personalitat jurídica i pressupost propis que haja de formar i retre comptes. Quan les estructures organitzatives i les necessitats de gestió i informació ho requeresquen, podran crear-se subentitats el sistema comptable de les quals estiga degudament coordinat amb el sistema central.

#### *Principi de gestió continuada*

Es presumeix que l'activitat continua per temps indefinit. Per tant, l'aplicació d'aquests principis no anirà encaminada a determinar el valor de liquidació del patrimoni.

#### *Principi d'uniformitat*

Una vegada adoptat un criteri en l'aplicació d'aquests principis, cal mantenir-lo uniformement en el temps i l'espai, mentre no s'alteren els supòsits que han motivat l'elecció del dit criteri. Si pertoca l'alteració justificada dels criteris usats, s'ha d'esmentar aquest extrem indicant-ne els motius, així com la seua incidència quantitativa i -si és el cas- qualitativa en els estats comptables periòdics.

#### *Principi d'importància relativa*

L'aplicació d'aquests principis, així com la dels criteris alternatius que en ocasions poguessen deduir-se'n, ha d'estar presidida per la consideració de la importància en termes relatius que tals criteris i els seus efectes poguessen presentar. Per consegüent, pot ser admissible la no aplicació estricta d'algun principi, sempre que la importància relativa en termes quantitativs de la variació constatada siga escassament significativa i no altere, per tant, la imatge fidel de la situació patrimonial i dels resultats del subjecte econòmic. L'aplicació d'aquest principi no podrà implicar mai la transgressió de les normes legals.

#### *Principi de registre*

Tots els fets comptables han de ser registrats en l'oportú ordre cronològic, sense que puga haver buits, botes o llacunes en la informació. El registre dels fets s'ha de fer mitjançant els procediments tècnics més escaients a l'organització de l'entitat comptable, de forma que es garantezca la coherència interna de la informació.

#### *Principi de prudència*

Dels ingressos, només s'han de comptabilitzar els efectivament realitzats a la data de tancament de l'exercici; hom no ha de comptabilitzar aquells que siguen potencials o que es troben sotmesos a cap condició. Per contra, de les despeses, cal comptabilitzar no sols les efectivament realitzades, sinó també -des que hom en té coneixement- aquelles que impliquen riscos previsibles o pèrdues eventuals, amb origen en l'exercici o en un altre d'anterior; a aquest

anuales formuladas con claridad, expresen la imagen fiel del patrimonio, de la situación financiera, de la ejecución del presupuesto y de los resultados de la entidad.

#### *Principio de entidad contable*

Constituye entidad contable todo ente con personalidad jurídica y Presupuesto propio, que deba formar y rendir cuentas. Cuando las estructuras organizativas y las necesidades de gestión e información lo requieran podrán crearse subentidades cuyo sistema contable esté debidamente coordinado con el sistema central.

#### *Principio de gestión continuada*

Se presume que continúa la actividad por tiempo indefinido. Por tanto, la aplicación de los presentes principios no irá encaminada a determinar el valor liquidativo del patrimonio.

#### *Principio de uniformidad*

Adoptado un criterio en la aplicación de estos principios, debe mantenerse uniformemente en el tiempo y en el espacio en tanto en cuanto no se alteren los supuestos que han motivado la elección de dicho criterio. Si procede la alteración justificada de los criterios utilizados, debe mencionarse este extremo indicando los motivos, así como su incidencia cuantitativa y, en su caso, cualitativa en los estados contables periódicos.

#### *Principio de importancia relativa*

La aplicación de estos principios, así como la de los criterios alternativos que en ocasiones pudieran deducirse de ellos, debe estar presidida por la consideración de la importancia en términos relativos que los mismos y sus efectos pudieran presentar. Por consiguiente, puede ser admisible la no aplicación estricta de algún principio siempre y cuando la importancia relativa en términos cuantitativos de la variación constatada sea escasamente significativa y no altere, por tanto, la imagen fiel de la situación patrimonial y de los resultados del sujeto económico. La aplicación de este principio no podrá implicar en caso alguno la transgresión de normas legales.

#### *Principio de registro*

Todos los hechos contables deben ser registrados en el oportuno orden cronológico, sin que puedan existir vacíos, saltos o lagunas en la información. El registro de los hechos debe efectuarse mediante los procedimientos técnicos más adecuados a la organización de la entidad contable, de forma que se garantice la coherencia interna de la información.

#### *Principio de prudencia*

De los ingresos sólo deben contabilizarse los efectivamente realizados a la fecha de cierre del ejercicio; no deben contabilizarse aquellos que sean potenciales o se encuentren sometidos a condición alguna. Por el contrario, de los gastos deben contabilizarse no sólo los efectivamente realizados, sino también, desde que se tenga conocimiento de ellos, aquellos que supongan riesgos previsibles o pérdidas eventuales con origen en el ejercicio o en otro anterior; a

efecte, caldrà distingir les pèrdues potencials o reversibles de les realitzades o irreversibles.

#### *Principi de meritació*

La imputació temporal d'ingressos i despeses s'ha de fer en funció del corrent real de béns i serveis que representen, i no en el moment en què es produeix el corrent monetari o financer derivat d'aquells.

Si no és pot identificar clarament el corrent real de béns i serveis, s'entendrà que les despeses o els ingressos s'han produït quan es reconeixen els increments d'obligacions o drets, o les correccions valoratives que afecten elements patrimonials.

Això no obstant, la imputació dels drets i obligacions al pressupost corresponent requerirà que, prèviament, es dicten els actes administratius de reconeixement del dret o de l'obligació derivats del fet econòmic.

#### *Principi d'imputació de la transacció*

La imputació de les transaccions o dels fets comptables s'ha d'efectuar a actius, passius, despeses o ingressos, anuals o plurianuals, d'acord amb les regles establertes.

La imputació de les operacions que s'hagen d'aplicar als pressuposts de despeses i d'ingressos, caldrà efectuar-la d'acord amb els criteris següents:

—Les despeses i els ingressos pressupostaris s'imputaran conformement a la seua naturalesa econòmica; i en el cas de les despeses, a més a més, d'acord amb la finalitat que s'hi pretèn aconseguir. Les despeses i els ingressos pressupostaris es classificaran -si és el cas- atenent a l'òrgan encarregat de la seua gestió.

—Les obligacions pressupostàries derivades d'adquisicions, obres, serveis, prestacions o despeses en general, s'imputaran al pressupost de l'exercici en què aquests es realitzen i a càrrec dels respectius crèdits; els drets s'imputaran al pressupost de l'exercici en què siguen reconeguts o liquidats.

#### *Principi del preu d'adquisició*

Com a norma general, tots els béns, drets i obligacions hauran de figurar pel seu preu d'adquisició o cost de producció. Això no obstant, les obligacions han de ser comptabilitzades pel seu valor de reemborsament. El principi de preu d'adquisició s'ha de respectar sempre, llevat de quan per disposició legal se n'autoritzen rectificacions; en aquest cas, caldrà facilitar-ne informació complida.

#### *Principi de correlació d'ingressos i despeses*

El sistema comptable ha de posar de manifest la relació entre les despeses realitzades per una entitat i els ingressos necessaris per al seu finançament. El resultat econòmic-patrimonial d'un exercici estarà constituït per la diferència entre els ingressos i les despeses econòmiques realitzades en el dit període. El resultat així calculat representa l'estalvi brut, positiu o negatiu.

#### *Principi de no compensació*

En cap cas no podran compensar-se les partides de l'actiu i del passiu del balanç, ni les de despeses i ingressos

estos efectos deben distinguirse las pérdidas potenciales o reversibles de las realizadas o irreversibles.

#### *Principio de devengo*

La imputación temporal de ingresos y gastos debe hacerse en función de la corriente real de bienes y servicios que los mismos representan, y no en el momento en que se produzca la corriente monetaria o financiera derivada de aquéllos.

Si no puede identificarse claramente la corriente real de bienes y servicios se entenderá que los gastos o los ingresos se han producido cuando se reconozcan los incrementos de obligaciones o derechos, o las correcciones valorativas que afecten a elementos patrimoniales.

No obstante, la imputación de los derechos y obligaciones al correspondiente Presupuesto requerirá que previamente se dicten los actos administrativos de reconocimiento del derecho o de la obligación derivados del hecho económico.

#### *Principio de imputación de la transacción*

La imputación de las transacciones o hechos contables ha de efectuarse a activos, pasivos, gastos o ingresos anuales o plurianuales de acuerdo con reglas preestablecidas.

La imputación de las operaciones que deban aplicarse a los Presupuestos de gastos e ingresos debe efectuarse de acuerdo con los siguientes criterios:

—Los gastos e ingresos presupuestarios se imputarán de acuerdo con su naturaleza económica y, en el caso de los gastos, además, de acuerdo con la finalidad que con ellos se pretende conseguir. Los gastos e ingresos presupuestarios se clasificarán, en su caso, atendiendo al órgano encargado de su gestión.

—Las obligaciones presupuestarias derivadas de adquisiciones, obras, servicios, prestaciones o gastos en general se imputarán al Presupuesto del ejercicio en que éstos se realicen y con cargo a los respectivos créditos; los derechos se imputarán al Presupuesto del ejercicio en que se reconozcan o liquiden.

#### *Principio del precio de adquisición*

Como norma general, todos los bienes, derechos y obligaciones deben figurar por su precio de adquisición o coste de producción. No obstante, las obligaciones deben contabilizarse por su valor de reembolso. El principio de precio de adquisición debe respetarse siempre, salvo cuando se autoricen, por disposición legal, rectificaciones al mismo; en este caso deberá facilitarse cumplida información.

#### *Principio de correlación de ingresos y gastos*

El sistema contable debe poner de manifiesto la relación entre los gastos realizados por una entidad y los ingresos necesarios para su financiación. El resultado económico-patrimonial de un ejercicio estará constituido por la diferencia entre los ingresos y los gastos económicos realizados en dicho período. El resultado así calculado representa el ahorro bruto, positivo o negativo.

#### *Principio de no compensación*

En ningún caso deben compensarse las partidas del activo y del pasivo del Balance, ni las de gastos e ingresos que



que integren el compte del resultat econòmic-patrimonial, ni les despeses i ingressos que integren l'estat de liquidació del pressupost. Cal valorar separatament els elements integrants de les distintes partides de l'actiu i del passiu.

#### *Principi de desafectació*

Per regla general, els ingressos de caràcter pressupostari seran destinats a finançar la totalitat de les despeses de la dita naturalesa, sense que hi haja relació directa entre uns i altres. En el supòsit que determinades despeses pressupostàries siguin finançades amb ingressos pressupostaris específics afectats a aquestes, el sistema comptable ha de reflectir tal circumstància, i permetre'n el seguiment.

#### c) *Principis d'economia i eficiència*

La gestió dels recursos públics s'ha d'aconseguir minimitzant costos i maximitzant resultats.

#### d) *Principi d'eficàcia*

El grau de consecució dels objectius ha de ser maximitzat, dins de les restriccions pressupostàries.

### 5.2 Comptes de les empreses públiques i d'altres ens

L'examen realitzat per aquesta Sindicatura de Comptes sobre els comptes anuals de 1992 de les empreses públiques i d'altres ens de la Generalitat Valenciana, s'ha fet a l'objecte de determinar si els dits comptes han sigut formulats d'acord amb els principis comptables i els criteris de valoració que vénen definits en el "Codi de comerç" i en el text refós de la "Llei de societats anònimes", i suplementàriament pel "Pla general de comptabilitat" aprovat pel real decret 1.643/1990, de 20 de desembre; així com per les disposicions comptables aplicables emeses per l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes i la Intervenció General de la Generalitat Valenciana.

## 6. CONCLUSIONES GENERALES DE L'INFORME DE FISCALITZACIÓ DEL COMPTE GENERAL DE LA GENERALITAT VALENCIANA CORRESPONDENT A L'EXERCICI DE 1992

Com a conseqüència de l'examen i la censura que del Compte General de la Generalitat Valenciana de 1992 ha dut a terme aquesta Sindicatura de Comptes, es descriuen en aquest apartat les conclusions generals obtingudes:

#### a) *Adequació de la informació financera als principis comptables aplicables, i compliment de la legalitat en la gestió dels fons públics*

El Compte General de la Generalitat Valenciana representa de forma raonable l'activitat econòmic-financera duta a terme per aquella en l'exercici de 1992, conformement als principis i criteris comptables i de gestió i a la normativa legal que hi són d'aplicació; amb els advertiments i les excepcions -si és el cas- que apareixen convenientment detallats en els apartats de conclusions d'aquest informe.

integran la Cuenta del resultado económico-patrimonial, ni los gastos e ingresos que integran el Estado de liquidación del Presupuesto. Deben valorarse separadamente los elementos integrantes de las distintas partidas del activo y del pasivo.

#### *Principio de desafectación*

Con carácter general, los ingresos de carácter presupuestario se destinan a financiar la totalidad de los gastos de dicha naturaleza, sin que exista relación directa entre unos y otros. En el supuesto de que determinados gastos presupuestarios se financien con ingresos presupuestarios específicos a ellos afectados el sistema contable debe reflejar esta circunstancia y permitir su seguimiento.

#### c) *Principios de economía y eficiencia*

La gestión de los recursos públicos ha de conseguirse minimizando costes y maximizando resultados.

#### d) *Principio de eficacia*

El grado de consecución de objetivos debe maximizarse, dentro de las restricciones presupuestarias.

### 5.2 Cuentas de las empresas públicas y otros entes

El examen realizado por esta Sindicatura de Cuentas sobre las cuentas anuales de 1992 de las empresas públicas y otros entes de la Generalitat Valenciana lo ha sido con objeto de determinar si dichas cuentas han sido formuladas de acuerdo a los principios contables y criterios de valoración que vienen definidos en el Código de Comercio y en el Texto Refundido de la Ley de Sociedades Anónimas, y suplementariamente por el Plan General de Contabilidad aprobado por Real Decreto 1.643/1990, de 20 de diciembre, así como por las disposiciones contables aplicables emitidas por el Instituto de Contabilidad y Auditoría de Cuentas y la Intervención General de la Generalitat Valenciana.

## 6. CONCLUSIONES GENERALES DEL INFORME DE FISCALIZACION DE LA CUENTA GENERAL DE LA GENERALITAT VALENCIANA CORRESPONDIENTE AL EJERCICIO 1992

Como consecuencia del examen y censura que de la Cuenta General de la Generalitat Valenciana de 1992 ha llevado a cabo esta Sindicatura de Cuentas, se describen en este apartado las conclusiones generales obtenidas:

#### a) *Adecuación de la información financiera a los principios contables que le son de aplicación y cumplimiento de la legalidad en la gestión de los fondos públicos.*

La Cuenta General de la Generalitat Valenciana representa razonablemente la actividad económico-financiera llevada a cabo por la misma en el ejercicio 1992 de acuerdo con los principios y criterios contables y de gestión y normativa legal que le son de aplicación, con las salvedades y excepciones, en su caso, que aparecen convenientemente detalladas en los apartados de conclusiones del presente informe.

A la vista de la documentació examinada, no s'han apreciat actuacions que impliquen responsabilitat comptable.

- b) *Avaluació sobre si la gestió dels recursos humans, materials i dels fons pressupostaris s'ha desenvolupat de forma econòmica i eficient, i avaluació del grau d'eficàcia en l'assoliment dels objectius prevists.*

La gestió dels recursos públics s'ha d'executar minimitzant costos i maximitzant resultats. Díficilment es podrà aconseguir una avaluació sobre si la gestió dels recursos públics s'ha efectuat minimitzant costos i maximitzant resultats, si no disposem d'un sistema que quantifiqui els costos, resultats o rendiments obtinguts en cada programa, tot establint-ne indicadors.

L'actual sistema comptable de la Generalitat Valenciana subministra informació sobre els recursos assignats a cada programa. Tanmateix, el sistema que permetia incorporar indicadors per a quantificar-ne, en termes monetaris, els objectius i que permetia comparar aquests i els resultats obtinguts amb els costos corresponents, es troba en una fase inicial; igual com en la resta d'administracions públiques. L'auditoria d'organització i sistemes no està tampoc massa desenvolupada en l'àmbit del sector privat; però les característiques peculiars del sector públic comporten dificultats addicionals. Aquestes circumstàncies han fet que actualment no es plantege l'emissió d'una opinió global en termes d'eficiència, eficàcia i economia.

Dins de la problemàtica general suara exposada, aquesta Sindicatura de Comptes és conscient de la necessitat d'usar criteris d'eficiència, eficàcia i economia en la gestió dels fons públics. El control de l'activitat del sector públic s'ha efectuat bàsicament per mitjà dels estats pressupostaris, els quals indiquen les previsions d'ingressos i les limitacions quantitatives (quant es pot gastar), qualitatives (en què s'ha de gastar) i temporals (quan s'ha de gastar). Aquest criteri de control de l'activitat econòmico-financera ha de ser complementat progressivament mitjançant l'anàlisi i les recomanacions pertinents sobre com s'han gestionat els ingressos i les despeses fiscalitzats.

D'acord amb la línia d'actuació exposada, aquesta institució ha continuat en l'anàlisi -ja iniciat en l'exercici de 1991- d'alguns aspectes del Compte de l'Administració. D'aquesta forma, s'ha analitzat la gestió, durant l'exercici de 1992, de l'impost de transmissions patrimonials i actes jurídics documentats. Quant a l'apartat de despeses, hem analitzat l'estat d'execució dels programes de despesa de 1992, i efectuat una revisió del programa de despesa 513.10, "Infraestructura de carreteres", d'acord amb criteris d'eficiència, eficàcia i economia. Aquestes anàlisis pretenen ser l'inici d'uns altres de posteriors, que serveixen per a millorar el control dels fons públics per part dels òrgans de control extern i perquè sevesquen igualment per a aconseguir una millora en la gestió dels fons públics per part dels òrgans de gestió.

En el capítol 15 d'aquest informe, "Auditoria operativa", s'inclouen els comentaris i les conclusions que han sorgit de les anàlisis efectuades.

A la vista de la documentació examinada no se han apreciat actuacions que supongan responsabilidad contable.

- b) *Evaluación acerca de si la gestión de los recursos humanos, materiales y de los fondos presupuestarios se ha desarrollado de forma económica y eficiente y evaluación del grado de eficacia en el logro de los objetivos previstos.*

La gestión de los recursos públicos ha de alcanzarse minimizando costes y maximizando resultados. Díficilmente se podrá conseguir una evaluación acerca de si la gestión de los recursos públicos se ha efectuado minimizando costes y maximizando resultados, si no se dispone de un sistema que cuantifique los costes, resultados o rendimientos obtenidos en cada programa, estableciendo indicadores al respecto.

El actual sistema contable de la Generalitat Valenciana suministra información sobre los recursos asignados a cada programa. No obstante, el sistema que permita incorporar indicadores para cuantificar en términos monetarios los objetivos, y permita comparar éstos, y los resultados obtenidos, con sus correspondientes costes, se encuentra en una fase inicial, al igual que en el resto de Administraciones Públicas. La auditoría de organización y sistemas no está tampoco demasiado desarrollada en el ámbito del sector privado, pero las características peculiares del sector público suponen dificultades adicionales. Estas circunstancias expuestas han supuesto que actualmente no se plantee la emisión de una opinión global en términos de eficiencia, eficacia y economía.

Dentro de la problemática general antes expuesta, esta Sindicatura de Cuentas es consciente de la necesidad de utilizar los criterios de eficiencia, eficacia y economía en la gestión de los fondos públicos. El control de la actividad del sector público se ha efectuado básicamente por medio de los estados presupuestarios, que indican las previsions de ingresos y las limitaciones cuantitativas (cuánto se puede gastar), cualitativas (en qué se debe gastar) y temporales (cuándo se debe gastar). Este criterio de control de la actividad económico-financiera ha de complementarse progresivamente mediante el análisis y las recomendaciones pertinentes sobre el cómo se han gestionado los ingresos y los gastos fiscalizados.

De acuerdo con la línea de actuación expuesta, esta Institución ha continuado en el análisis ya iniciado el ejercicio 1991 sobre algunos aspectos de la Cuenta de la Administración. De esta forma, se ha analizado la gestión durante el ejercicio 1992 del Impuesto de Transmisiones Patrimoniales y Actos Jurídicos Documentados. En lo que se refiere al apartado de gastos, se ha analizado el estado de ejecución de los programas de gasto de 1992 y se ha efectuado una revisión del programa de gasto 513.10, Infraestructura de carreteras, de acuerdo con criterios de eficiencia, eficacia y economía. Estos análisis efectuados pretenden ser el inicio de otros posteriores que sirvan para mejorar el control de los fondos públicos por parte de los Organos de Control Externo y sirvan, igualmente, para lograr una mejora en la gestión de los fondos públicos por parte de los órganos de gestión.

En el capítulo 15 de este informe, Auditoría operativa, se incluyen los comentarios y conclusiones que han surgido de los análisis efectuados.